

Erdély

Kersner Ákos:

MAGYAROK VANNAK EURÓPÁBAN!

- Gondolatok egy folyóirat ürügyén -

Most mikor az RMDSZ-t, mint "etnikai alapon szerveződő pártot" le akarják tiltani a román politika színpadáról, most mikor a román televízió magyarnyelvű adásait durván megkurtították, s amikor Király Károly kénytelen volt számonkérni Petre Romantól mindazokat az ígéreteket, melyeket 1990. januárjában, februárjában tett, s amelyek lényege az erdélyi magyarság jogainak széleskörű kiteljesítése lett volna, s amikből - sajnos - mára sem valósult meg szinte semmi, most mikor a román kormány hivatalos lapja, az *Azi* azzal vádolja az RMDSZ-t, hogy "többet akar, mint amennyit a román nép minden jóindulatával és nagylelkűségével biztosítani tud, sőt többet követel, mint amennyit a világ bármely demokratikus államában a nemzetiségeknek szavatolnak", s amikor az Öböl-háború képei és belső bajaink ismét elvonták figyelmünket Erdélyről, akkor feltétlen szükség van egy olyan orgánusra, amely felvállalja az erdélyi magyarság ügyét.

Teszi ezt magas színvonalon, hiteles kép nyújtásával, vagdalkozás és felesleges indulatok gerjesztése nélkül, tényszerűen, de elkötelezettséggel.

Nos ez a lap, ma - szerencsére nem egyedül - az *Erdélyi Magyarság*. A lap "független politikai és művelődési szemle". Negyedévenként jelenik meg - Köteles Pál főszerkesztésében. Eleddig 5 szám látott napvilágot. Rendkívül izléeses, színes kiadvány, illusztrációit többek közt a Képzőművészeti Főiskola hallgatói készítették.

A szerzőgárda feltétlen biztosíték arra, hogy az újság bármely értékelésnek megfeleljen, s bármely vitapartnerrel egyenrangú félként cserélhesse ki nézeteit. Mert az Erdélyi Magyarság alkotó vitára szólít fel minden olyan kérdésben, amely Közép-Kelet-Európa népeit megosztja - a kisebbségek helyzetének megítélésében, az óhajtott európai út elérésében.

Teszi ezt azért, mert vallja: a vita még nem harc, sőt annak ellenére van. Párbeszédre szólít fel, jobbot nyújt és nem aknamunkát végez.

A lap igényes olvasmány; a kisebbségi lét problémáinak bemutatása mellett az európaiság oly sokat emlegetett, de kevésbé elért eszményét állítja magának mércéül.

Rovatai: a Valóság, a Mérleg, a Szépművéség, a História, a Visszapillantó, a Figyelő etc. mind ennek az eszménynek jegyében szerveződtek.

Lapjain kultúránk klasszikusai vallanak a trianoni traumáról: Juhász Gyula: A Békekötésre, Babits Mihály: Csonka Magyarország, Móricz Zsigmond: Erdély.

Az 1947-es párizsi békekötésről: Illyés Gyula: Szemtanu. Olvashatjuk Tőkés László korai hitvallásait, Horn Gyula frásait a Tömbök Európájából a régiók Európájába címmel. Eugen Ionescu véleményét: *"Minden megváltozott, semmi sem változott. S én aki annyira bízam a nemrég lezajlott forradalomban, kétségkívül nem hiszek már a románokban..."*. Részletet H.H. Bandholz tábornok 1919-es naplójából; a román megszállásról. Olvashatunk a Vatráról, a román értelmiség véleményéről.

Széles a skála, s ez a lap legfőbb érdeme; az árnyaltság, a legkülönbözőbb vélemények ütköztetése, bemutatása.

Tükörkép: ilyenek vagyunk - ilyeneknek látnak bennünket. Változnunk kell, hogy a minket változtatni akarók is alakuljanak. Hogy megvalósuljon az, ami Erdély vegyeslakta falvaiban évszázadok óta létezik: a tolerancia, egyszerűbben az egymásmellettség békéje, a normális állapot, amikor senkit nem bánt a másik mássága.

Ez a vágy manapság (is) utópiának tűnik. Az Erdélyi Magyarság célja, hogy az utópiából realitás váljon.

Címétől eltérően a Vajdaság, a régenvolt Felvidék, Kárpátalja, Burgerland magyarságát is bemutatja, megszólaltatja, hogy ráébredjen: nincs kisebb vagy nagyobb "síp" fontos és kevésbé fontos kisebbség. Magyarok vannak Európában!

A lap - számunkra is - rendkívül hasznos rovatai a Könyvek Erdélyről és az Erdély történelmi kronológiája.

Zárásként had idézzek egy, a lap eszmeiségét híven tükröző részletet - "... a kiegyezés utáni évtizedekben, Miron erdélyi, görögkeleti érseknek is lehetett némi igazsága. A toleranciát csak tolerancia szüli. Pedig hát ortodox pópák aligha gyanúsíthatók a románság elárulásával".

Az Erdélyi Magyarsággal, Mison pópával, Sütő András Szervétjével mondjuk, kiáltjuk: *"Tolerance, tolerance!"*

Ennyit kérünk. Sajnos ez, most még - nem kevés.

(Lapzárta után érkezett szerkesztőségünkbe az Erdélyi Magyarság 1991. februári száma. Örömmel fedeztük fel, hogy lapunk 1989. novemberi számából átvették Sütő András Vincze Jánoshoz írt levelének részleteit.)